

TURVETOIMIALAN ALUETALOUSVAIKUTUKSET VUOSINA 2019-2020

Matti Valonen ja Janne Huovari
Pellervon taloustutkimus PTT

ESITYKSEN SISÄLTÖ

- Aineisto
- Välittömät aluetalousvaikutukset
  - Koko maa, maakunta, seutukunta
- Välillisten vaikutusten laskentamenetelmä
- Välilliset aluetalousvaikutukset
  - Koko maa, maakunta
- Käytön vähenemisen vaikutukset
- Yhteenveto

Kuvaus laskentamenetelmästä löytyy Pellervon taloustutkimuksen vuoden 2021 työpaperista: [Turvetoimialan aluetalousvaikutukset](#)

AINEISTO

- Aineisto ostettiin Tilastokeskuksen alueellisesta yritystoimintatilastosta turpeen nostolle (TOL 0892) eli turvetoimialalle kokonaisuutena.
  - Bruttoarvo, jalostusarvo, työllisyys, toimipaikkojen määrä.
  - Aineistossa mukana yritykset, jotka olivat ilmoittaneet toimialakseen turpeen noston. Ei kyetty huomioimaan yrityksiä, jotka olivat ilmoittaneet toimialakseen toisen toimialan.
- Tieto jakautui aineistossa maa- ja seutukuntiin toimipaikkojen sijaintipaikan mukaan.
- Tiedot niistä maakunnista ja seutukunnista, joissa toimipaikkojen määrä oli vähintään kolme.
  - Alueet, joissa määrä jäi alle kolmen, joutui Tilastokeskus tietoturvasyistä piilottamaan.
- Maakunnista tiedot saatiin kaikille paitsi Päijät- ja Kanta-Hämeelle.
- Seutukunnista, joissa on turvetoimialan toimipaikkoja, tiedot oli 36/50 seutukunnalle.

TURVETOIMIALA KOKO MAANTASOLLA

- Vaikutukset kansantalouteen ovat koko maan mittakaavassa pienet, kuten on useimpien yksittäisten alatoimialojen laita.

Vuosi	2019	2020	Muutos
Bruttoarvo (milj. €)	501	391	-22 %
Jalostusarvo (milj. €)	126	107	-15 %
Työlliset (htv.)	1 400	1 200	-14 %
Toimipaikat (lkm)	473	468	-1 %

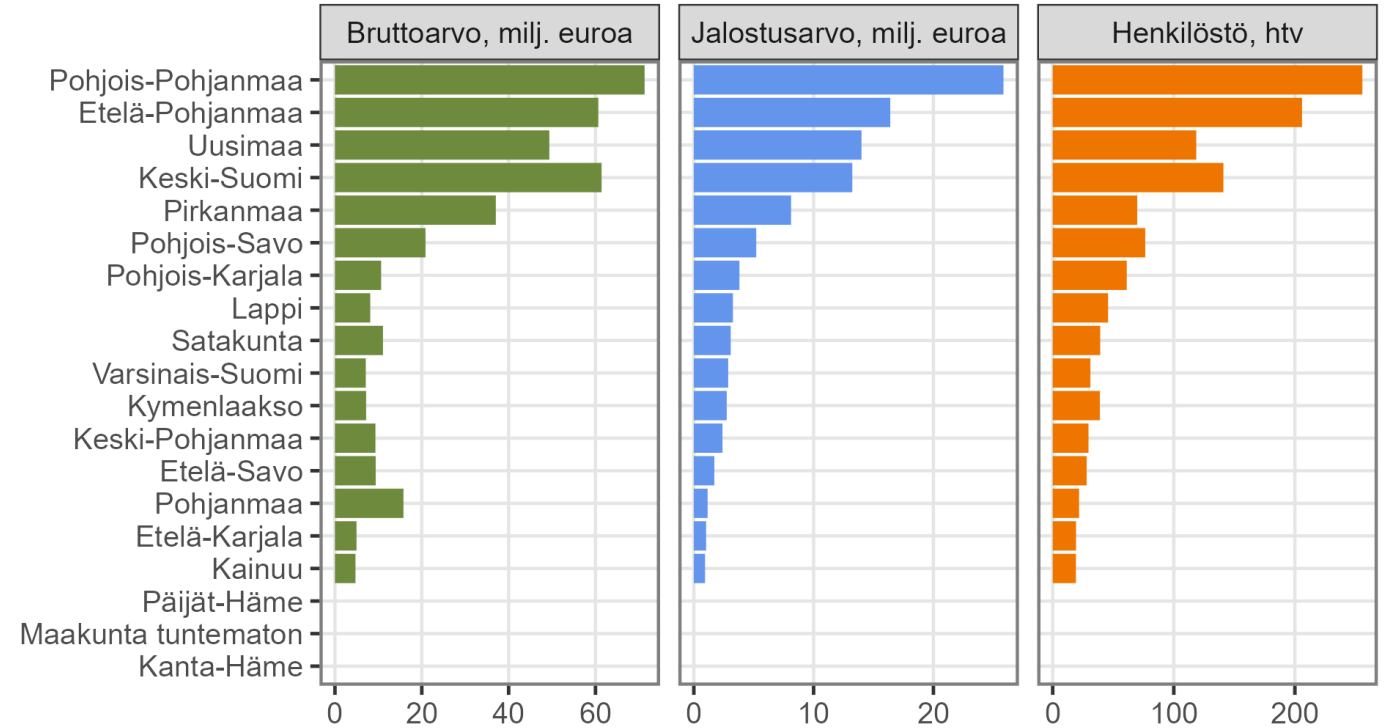
TURVETOIMIALA MAAKUNNITTAIN 1/2

- Erottuu kolme maakuntaa: Pohjois- ja Etelä-Pohjanmaa sekä Keski-Suomi.
- Muut maakunnat jäivät kauas.
- Uudenmaan luvut selittyvät myynnillä ja yrityshallinnolla.

Osuus alueen yrityksistä vuonna 2020

Maakunta	Bruttoarvo	Jalostusarvo	Työlliset
Etelä-Pohjanmaa	0,7	0,6	0,4
Keski-Suomi	0,5	0,3	0,2
Pohjois-Pohjanmaa	0,4	0,4	0,3
Keski-Pohjanmaa	0,3	0,2	0,2

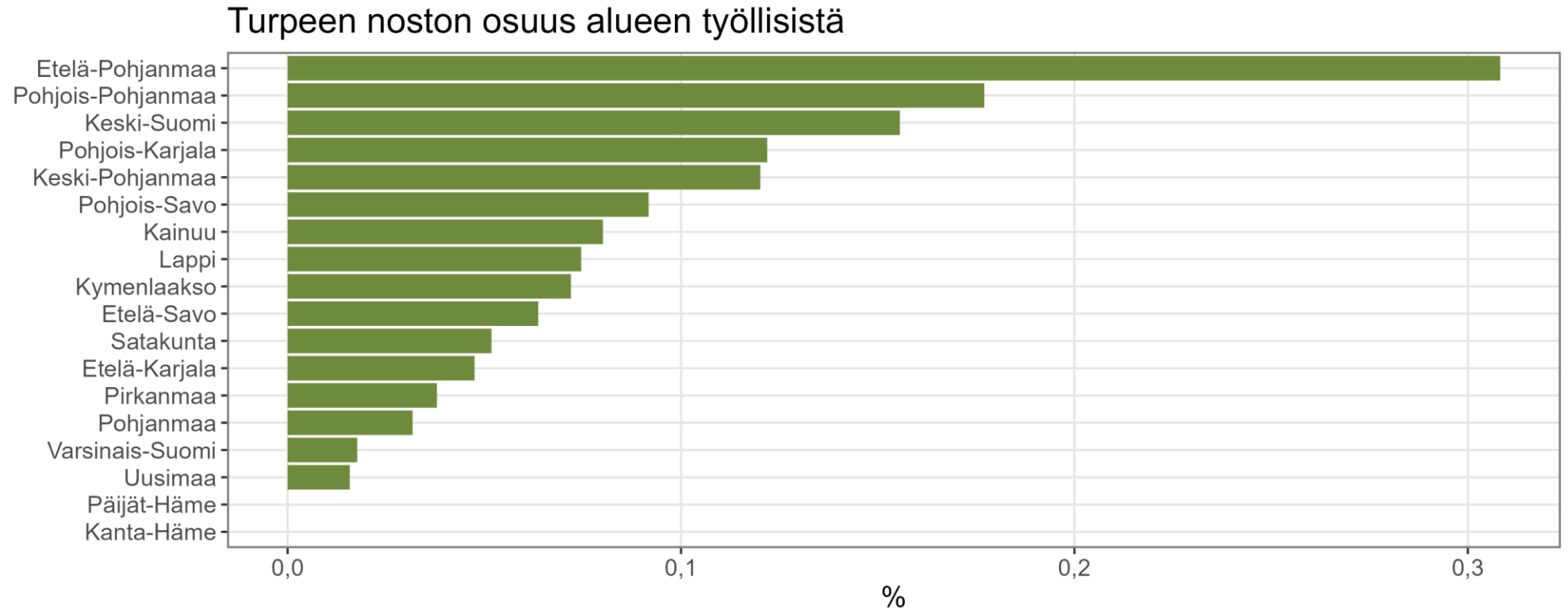
Lähde: Tilastokeskus

Lähde: Tilastokeskus

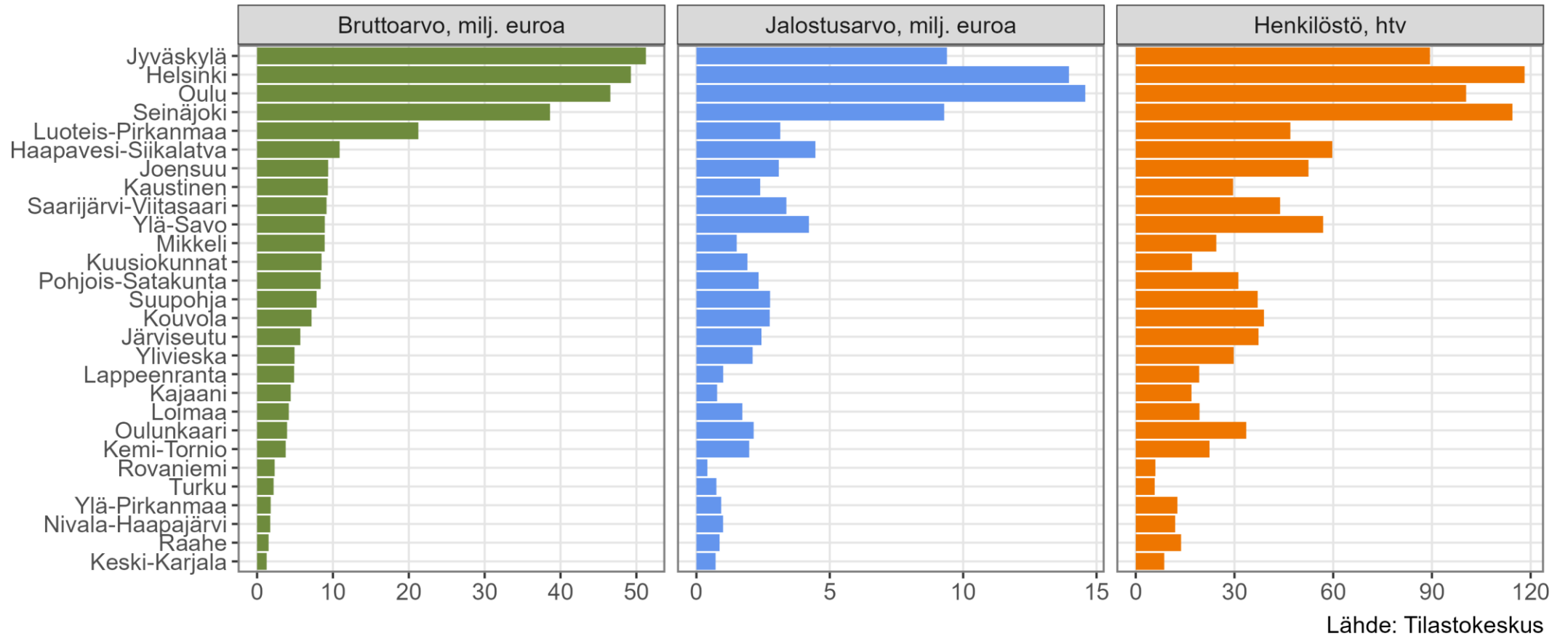
TURVETOIMIALA MAAKUNNITTAIN 2/2

- Suhteutettuna alueen kaikkiin työllisiin (ei vain yritysten) oli toimialalla suurin merkitys edelleen Etelä-Pohjanmaalla.

Lähde: Tilastokeskus

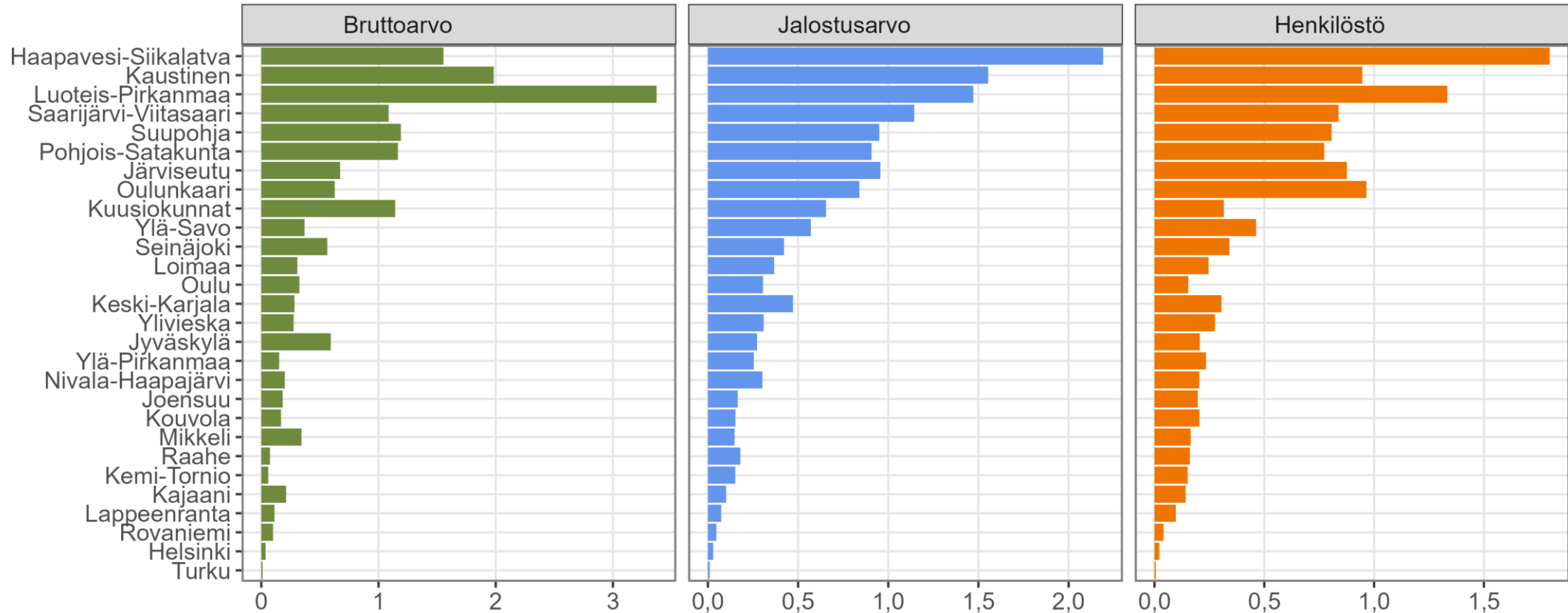
TURVETOIMIALA SEUTUKUNNITTAIN I/3

Lähde: Tilastokeskus

Huomio: Helsingissä toimialan vaikutukset muodostuivat koko lailla täysin myynnistä ja yrityshallinnosta.

TURVETOIMIALA SEUTUKUNNITTAIN 2/3

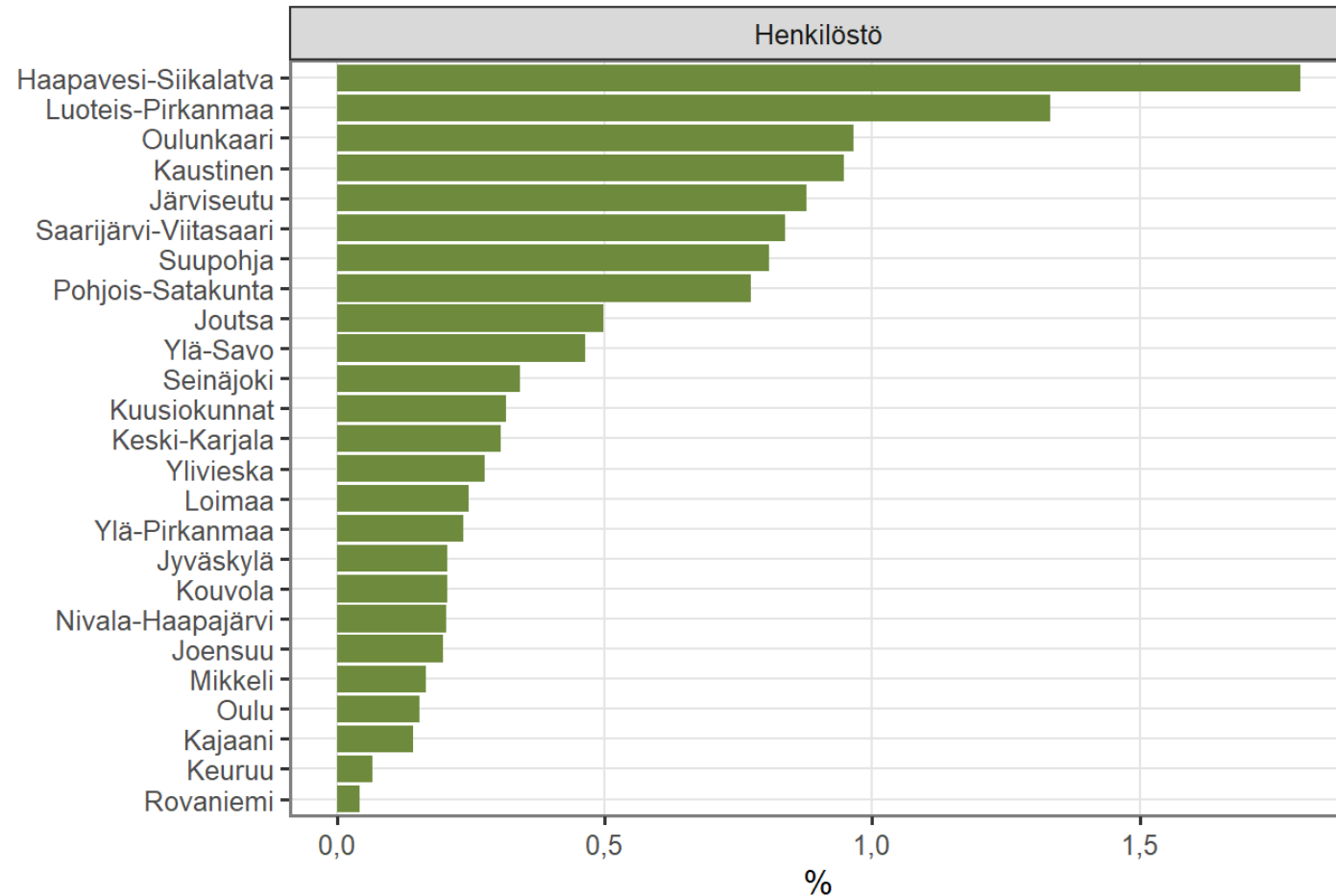

Lähde: Tilastokeskus

TURVETOIMIALA MAAKUNNITTAIN 3/3

- Seutukunnat suuruusjärjestyksessä sen mukaan minkä verran turvetoimiala edustaa kaikista seutukunnan yrityksistä.
- Vastaa kalvon nro 8 henkilöstö kuvaajaa.

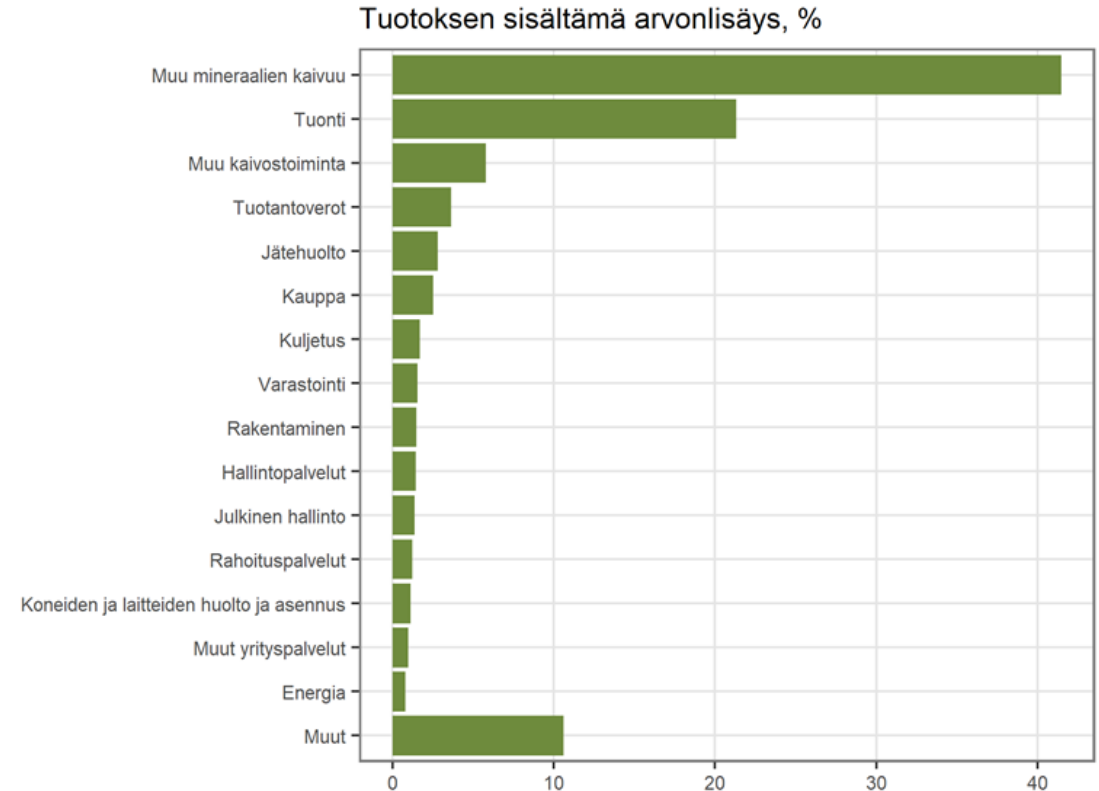
Lähde: Tilastokeskus

LASKENTAMENETELMÄ: PANOS-TUOTOS

- Koko maan vaikutusten laskenta perustuu Tilastokeskuksen panos-tuotostilastoihin vuodelta 2017.
  - Taulukoista selviää minkä verran kukin toimiala käyttää tuotannossaan muiden toimialojen tuotantoa oman tuotantonsa välituotteina.
  - Panos-tuotostauluissa ei ole turpeen nostoa (TOL 0892) omana toimialanaan. Sen sijasta jouduimme käyttämään sen ylätoimialaa muu mineraalien kaivuu (TOL 089), josta turvetoimialan tuotannon arvo kattoi 75%. Sen oletettiin kuvastavan turvetoimialaa riittävän hyvin.
- Alueellisia vaikutuksia ei estimoitu panos-tuotostaulujen kautta, vaan arvioitiin ainoastaan mikä osuus välituotekäytöstä luultavasti tulee turvetuotannon sijaintimaakunnasta ja mikä muista maakunnista.
  - Tässä tarvittu kertomus laskettiin vuoden 2014 alueellisista panos-tuotos tauluista (Honkatukia 2019), jotka on estimoitu koko maan panos-tuotostaulujen ja aluetilinpidon tietojen pohjalta.
  - Kyseiset taulut eivät sisällä turvetoimialaa omana toimialanaan, vaan jouduimme käyttämään koko kaivos-toimialaa, joka eroaa melkoisesti turvetoimialasta.
    - Täten alueelliset välilliset vaikutukset ovat vain suuntaa antavia.

VÄLILLISET VAIKUTUKSET – KOKO MAA

- Turvetoimialan tuottamasta arvosta noin 40 % muodostuu turvetoimialalla (muu mineraalien kaivuu kertoimet) .
  - 30 % muilla toimialoilla
  - 20 % tuonnista
  - 5 % veroista
- Tuotantoketjun kotimaisesta työllisyydestä tulee noin 55 % turvetoimialalta ja loput muilta toimialoilta.
- Turvetoimialan tuotantoketju työllistää siis noin 1,8 kertaa toimialan oman työllisyyden verran.
  - Täten vuoden 2020 turvetoimialan 1 200 henkilötyövuotta tarkoittavat koko tuotantoketjussa 2 200 henkilötyövuotta.
  - Vuonna 2019 koko tuotantoketjun työllisyys oli 2 500 henkilötyövuotta.
  - Vuosina 2019-2020 laskua arviolta 12%.

LASKENTAMENETELMÄ: PANOS-TUOTOS

- Koko maan vaikutusten laskenta perustuu Tilastokeskuksen panos-tuotostilastoihin vuodelta 2017.
- Taulukoista selviää minkä verran kukin toimiala käyttää tuotannossaan muiden toimialojen tuotantoa oman tuotantonsa välituotteina.
- Panos-tuotostauluissa ei ole turpeen nosta (TOL 0892) omana toimialanaan. Sen sijasta jouduimme käyttämään sen ylätoimialaa muu mineraalien kaivuu (TOL 089), josta turvetoimialan tuotannon arvo kattoi 75%. Sen oletettiin kuvastavan turvetoimialaa riittävän hyvin.
- Alueellisia vaikutuksia ei estimoitu panos-tuotostaulujen kautta, vaan arvioitiin ainoastaan mikä osuus välituotekäytöstä luultavasti tulee turvetuotannon sijaintimaakunnasta ja mikä muista maakunnista.
  - Tässä tarvittu kertoimet laskettiin vuoden 2014 alueellisista panos-tuotos tauluista (Honkatukia 2019), jotka on estimoitu koko maan panos-tuotostaulujen ja aluetilinpidon tietojen pohjalta.
  - Kyseiset taulut eivät sisällä turvetoimialaa omana toimialanaan, vaan jouduimme käyttämään kaivostoimialaa, joka eroaa melkoisesti turvetoimialasta.
    - Täten alueelliset välilliset vaikutukset ovat vain suuntaa antavia.

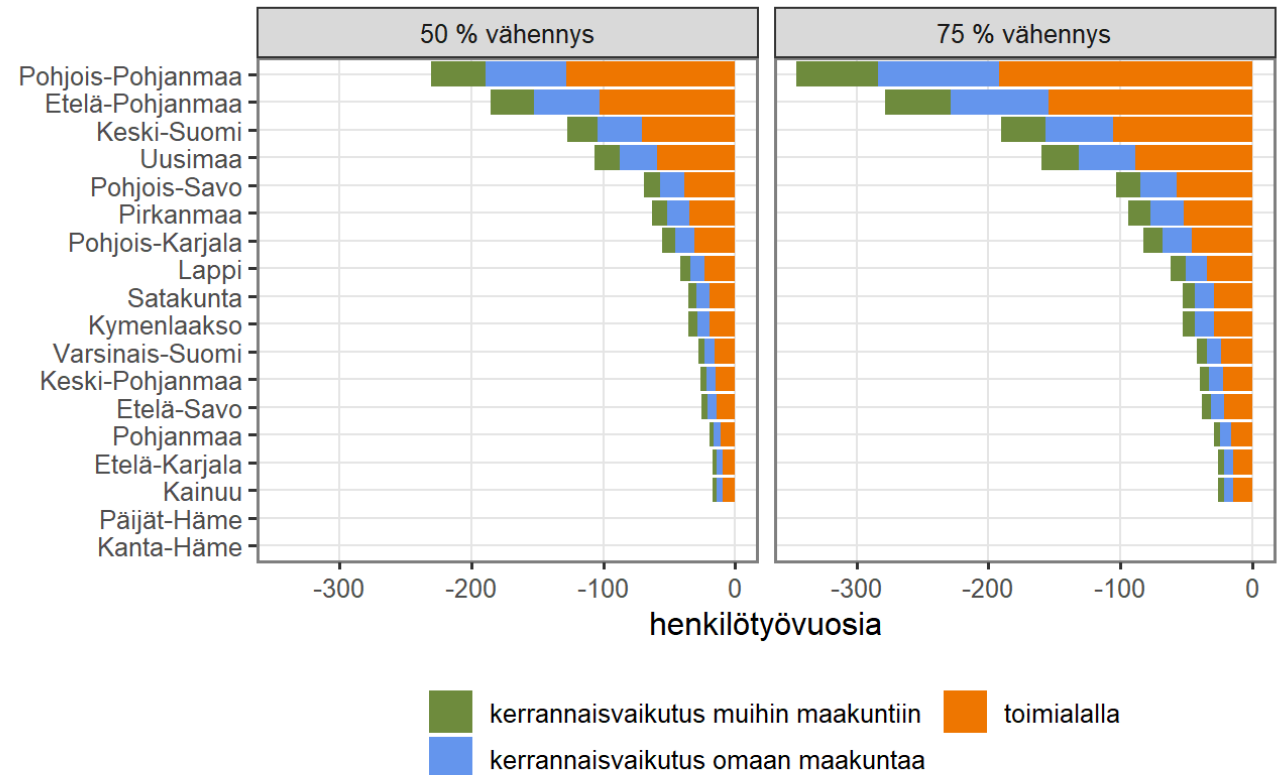
VÄLILLISET VAIKUTUKSET - MAAKUNNAT

- Kaivostoiminnan toimialalla, johon turpeen tuotanto kuuluu, noin 40 % välituotteista tulee muista maakunnista.
  - Tämä on hieman korkeampi kuin toimialoilla keskimäärin.
- Valitettavasti alueellisten panos-tuotostietojen luotettavuus ei ole erityisen hyvä, sillä se ei perustu todellisiin tietoihin tuotevirroista alueiden välillä, vaan estimointiin.
  - Eivät välttämättä kerro todellisista vaikutuksista maakunnista toiseen.
- Työllisyysvaikutus on 1,8 x turpeen noston (TOL 0892) työlliset.
- Oman alueen vaikutus noin 1,6 x alueen turpeen noston työlliset.

TURPEEN KÄYTÖN VÄHENEMISEN VAIKUTUKSET

- Aluetalousvaikutukset tilanteissa, joissa turpeen käyttö vähenee 50 % ja 75 %.
- Yksinkertainen mallinnus, jossa oletettiin turpeen käytön ja tuotannon määrän vähenevän saman verran.
- Kuviossa esitettyihin lukuihin tulee suhtautua suuntaa antavina.
  - Kerrannaisvaikutukset arvioitiin sen mukaan mikä osuus välituotekäytöstä luultavasti tulee turvetuotannon sijaintimaakunnasta ja mikä muista maakunnista.
- Vaikutukset hieman pienemmät kuin vuoden 2019 tilastoista laskien.

Henkilötyövuodet skenaariossa

Lähde: Tilastokeskus, PTT

YHTEENVETO

- Vaikutuksen kansantalouteen ovat koko maan mittakaavassa pienet, kuten on useimpien yksittäisten alatoimialojen laita.
- Maakuntien tasolla vaikutukset ovat edelleen kohtalaisen pieniä (prosentin kymmenyksiä).
  - Suurin merkitys Etelä-Pohjanmaalla, jossa turvetoimialan osuus kaikista alueen yritysten työllisistä oli 0,4 % .
- Seutukunta tasolla vaikutukset ovat kohtalaisia (suurimmillaan 0,5-2 prosenttia).
  - Haapavesi-Siikalatvalla turvetoimiala muodosti noin 2 % alueen kaikkien yritysten työllisistä ja jalostusarvosta. Luoteis-Pirkanmaalla vajaa 1,5 % työllisistä ja jalostusarvosta.
- Valtakunnan tasolla välittömien ja välillisten työllisten määrä vähenee turpeen käytön puolittuessa 1 100 henkilötyövuotta.
  - Pohjois- ja Etelä-Pohjanmaalla vastaavasti henkilötyövuosien (välitön ja välillinen) määrä laskee arviolta 200 henkilötyövuotta.
- Paikallistasolla tuotannon vähenemisen aiheuttama kysynnän väheneminen voi myös vahvistaa työpaikkojen häviämistä alueellisesti, kun turpeen tuotannon työpaikkojen poistuminen vähentää kysyntää myös alueen palveluille.

TOIMITETTAVAT LIITETAULUKOT

Liitetaulukko 1. Maakunnan turvetoimialan absoluuttinen tuotannon bruttoarvo, tuotannon jalostusarvo, henkilöstömäärä ja toimipaikkojen määrä. Lähde: Alueellinen yritystoimintatilasto, Tilastokeskus.

Maakunta	Bruttoarvo, 1 000 €	Jalostusarvo, 1 000 €	Henkilöstö (htv)	Toimipaikat (kpl)
Uusimaa	49 374	13 997	119	7
Varsinais-Suomi	7 102	2 870	31	17
Satakunta	11 059	3 080	39	41
Kanta-Häme	-	-	-	2
Pirkanmaa	37 046	8 118	70	24
Päijät-Häme	-	-	-	1
Kymenlaakso	7 179	2 748	39	8
Etelä-Karjala	4 975	1 026	19	9
Etelä-Savo	9 387	1 713	28	11
Pohjois-Savo	20 857	5 211	76	26
Pohjois-Karjala	10 636	3 808	61	9
Keski-Suomi	61 407	13 232	141	46
Etelä-Pohjanmaa	60 654	16 400	206	110
Pohjanmaa	15 779	1 153	22	5
Keski-Pohjanmaa	9 328	2 392	30	20
Pohjois-Pohjanmaa	71 311	25 850	256	87
Kainuu	4 727	938	19	14
Lappi	8 127	3 264	46	30

Liitetaulukko 4. Seutukunnan turvetoimialan osuus alueen kaikkien yritysten tuotannon bruttoarvosta, tuotannon jalostusarvosta, henkilöstömäärästä ja toimipaikkojen määrästä. Lähde: Alueellinen yritystoimintatilasto, Tilastokeskus.

Seutukunta	Bruttoarvo, %	Jalostusarvo, %	Henkilöstö (htv), %	Toimipaikat (kpl), %
SK011 Helsinki	0,037	0,029	0,022	0,005
SK014 Raasepori	-	-	-	0,028
SK023 Turku	0,011	0,010	0,006	0,022
SK024 Vakka-Suomi	-	-	-	0,033
SK025 Loimaa	0,308	0,367	0,246	0,285
SK041 Rauma	0,048	0,035	0,030	0,062
SK043 Pori	0,006	0,011	0,007	0,085
SK044 Pohjois-Satakunta	1,166	0,908	0,773	1,442
SK051 Hämeenlinna	-	-	-	0,016
SK053 Forssa	-	-	-	0,036
SK061 Luoteis-Pirkanmaa	3,372	1,471	1,333	0,852
SK064 Tampere	0,062	0,045	0,009	0,011
SK068 Lounais-Pirkanmaa	-	-	-	0,036
SK069 Ylä-Pirkanmaa	0,152	0,255	0,235	0,289
SK071 Lahti	-	-	-	0,007
SK081 Kouvolaa	0,168	0,153	0,205	0,137
SK091 Lappeenranta	0,112	0,074	0,097	0,136
SK093 Imatra	-	-	-	0,039